

Auxilia humilia firma consensus facit. (4)

Amor animi arbitrio sumitur, non ponitur. (5)

Alienum aes homini ingenuo acerba est seruitus. (11)

Absentem laedit, cum ebrio qui litigat. (12)

Amans iratus multa mentitur sibi. (13)

Amoris uulnus idem sanat, qui facit. (31)

Animo uirum pudicae, non oculo eligunt. (36)

Amor ut lacrima oculo oritur, in pectus cadit. (39)

Audendo uirtus crescit, tardando timor. (43)

Animo imperato, ne tibi animus imperet. (50)

Aegre reprendas, quod sinas consuescere. (52)

Amicis ita prodesto, ne noceas tibi. (54)

Amici mores noueris, non oderis. (56)

Bis emori est alterius arbitrio mori. (63)

Bona mors est homini, uitae quae exstinguit mala. (67)

Bona opinio hominum tutior pecunia est. (75)

Bis uincit qui se uincit in uictoria. (77)

Bene cogitata, si excidunt, non occidunt. (84)

Bonum ad uirum cito moritur iracundia. (87)

Bona causa nullum iudicem uerebitur. (98)

Bonus uir nemo est, nisi qui bonus est omnibus. (99)

Casta ad uirum matrona parendo imperat. (108)

Cuius dolori remedium est patientia. (111)

Crudelis est, non fortis, qui infantem necat. (123)

Cum ames, non sapias, aut cum sapias, non ames. (131)

Cuius potest accidere, quod cuiquam potest. (133)

Cum se ipse uincit sapiens, minime uincitur. (137)

Contra hostem aut fortem oportet esse aut supplicem. (138)

Diu apparandum est bellum, ut uincas celerius. (148)

Deliberandum est, quicquid statuendum est semel. (155)

Ducis in consilio posita est uirtus militum. (159)

Dies quod donat, timeas: cito raptum uenit. (160)

Deliberando discitur sapientia. (162)

Dolor animi multo grauior est quam corporis. (166)

Dissoluitur lex, cum fit iudex misericors. (171)

Etiam innocentis cogit mentiri dolor. (174)

Ex hominum quaestu facta fortuna est dea. (180)

Effugere cupiditatem regnum est uincere. (181)

Etiam bonis malum saepe est adsuescere. (192)

Feras, non culpes, quod mutari non potest. (206)

Fides in animum, unde abiit, uix umquam redit. (211)

Falsum maledictum maliuolum mendacium est. (216)

Feminae naturam regere, desperare est otium. (217)

Frenos imponit linguae conscientia. (226)

Falsum etiam est uerum, quod constituit superior. (228)

Grauius est imperium consuetudinis. (236)

Habet suum uenenum blanda oratio. (251)

Homo totiens moritur, quotiens amittit suos. (252)

Homo semper aliud, fortuna aliud cogitat. (253)

Homo uitae commodatus, non donatus est. (257)

Heredis fletus sub persona risus est. (258)

Habent locum maledicti crebrae nuptiae. (260)

Humanitatis optima est certatio. (262)

Honos honestum decorat, inhonestum notat. (263)

Inimicum ulcisci uitam accipere est alteram. (270)

Ita amicum habeas, posse ut facile fieri hunc inimicum putes. (284)

Iniuriam aures facilius quam oculi ferunt. (303)

Ingenuus animus non fert uocis uerbera. (322)

Improbe Neptunum accusat, qui iterum naufragium facit. (331)

Lasciuia et laus numquam habent concordiam. (338)

Legem nocens ueretur, fortunam innocens. (339)

Licentiam des linguae, cum uerum petas. (348)

Mori est felix, antequam mortem inuoces. (354)

Malo in consilio feminae uincunt uiros. (365)

Mulier cum sola cogitat, male cogitat. (376)

Medicina calamitatis est aequanimitas. (383)

Muliebris lacrima condimentum est malitiae. (384)

Meretrix est instrumentum contumeliae. (394)

Muneribus est, non lacrimis meretrix misericors. (399)

Mors infanti felix, iuueni acerba, nimis sera est seni. (401)

Misericors cuius patriae est consolatio. (408)

Mutare quod non possis, ut natum est, feras. (411)

Multa ante temptes, quam uirum inuenias bonum. (412)

Non turpis est cicatrix, quam uirtus parit. (433)

Non nouit uirtus calamitati cedere. (447)

Necessitas ab homine, quae uult, impetrat. (448)

Non pote non sapere, qui se stultum intellegit. (451)

Nec uita nec fortuna hominibus perpes est. (456)

Nemo immature moritur qui moritur miser. (465)

Nemo timendo ad summum peruenit locum. (471)

Nec mortem effugere quisquam nec amorem potest. (478)

Non est beatus, esse se qui non putat. (482)

Pericla timidus etiam, quae non sunt, uidet. (500)

Pecunia una regimen est rerum omnium. (506)

Prospicere in pace oportet, quod bellum iuuat. (513)

Paucorum est intellegere, quid celet deus. (528)

Pereundi scire tempus assidue est mori. (530)

Pericla, qui audet, ante uincit, quam aspicit. (547)

Qui timet amicum, amicus ut timeat, docet. (576)

Qui docte seruit, partem dominatus tenet. (596)

Qui se ipse laudat, cito derisorem inuenit. (597)

Qui inuitus seruit, fit miser, seruit tamen. (616)

Ratione, non uis uincenda adulescentia est. (627)

Riualitatem non amat uictoria. (633)

Sapiens contra omnes arma fert, cum cogitat. (646)

Stulti timent fortunam, sapientes ferunt. (648)

Sapiens locus dat requiescendi iniuriae. (651)¹

Semper consilium tunc deest, cum opus est maxime. (653)

Semper plus metuit animus ignotum malum. (655)

Supplicem hominem opprimere, uirtus non est, sed crudelitas. (690)

Satis est disertus, pro quo loquitur ueritas. (691)

Taciturnitas stulto homini pro sapientia est. (693)

Ubi peccat aetas maior, male discit minor. (703)

Uerbum omne refert, in quam partem intellegas. (712)

Ubi coepit ditem pauper imitari, perit. (714)

Uultu an natura sapiens sis, multum interest. (722)

¹ sic Spengel: †sapiens semper quiescendi dat locum iniuriae.

ab præp m abl fra (indikerer fjernelse fra et fast punkt)
abeo [-ii / -iui, -itus] vb går væk fra, forlader
absum [-fui, -] vb er væk
accido [-cidi, -] vb3 falder ned på, sker, hænder
accipio [-cepi, -ceptus] vb3 modtager
accuso vb1 anklager
acerbus adj skarp, bitter
ad præp m akk til (antitese til ab)
adsuesco [-sueui, -suetus] vb3 vænner sig til
adulescentia f1 ungdommen (alderen mellem 15 og 30)
aeger adj syg
aequanimitas [aequanimitat-] f3 velvilje
aes [aer-] n3 bronze, kobber
aetas [aetat-] f3 alder
alienus adj fremmed
alius adj en anden
alter adj den anden af to
amicus adj venlig
amicus m2 ven
amitto [-misi, -missus] vb3 kaster væk
amo vb1 elsker
amor m3 kærlighed, Amor
an konj om (introducerer den anden halvdel af et spørgsmål)
animus m2 sind
ante præp m akk før
antequam adv førend
apparo vb1 forbereder
arbitrium n2 beslutning, vilje
arma n2 pl våben
aspicio [-spexi, -spectus] vb2 kigger på, betragter
assiduus adj travl, konstant

audeo [ausus, -] vb2 semi dep tør, vover
auris f3 øre
aut konj eller
auxilium n2 hjælp
beatus adj lykkelig, glad
bellum n2 krig
bene adv godt
bis adv to gange
blandus adj smigrende
bonus adj god
cado [cecidi, casus] vb3 falder
calamitas [calamitat-] f3 ulykke, katastrofe
castus adj dydig
causa f1 årsag, grund
cedo [cessi, cessus] vb3 går langs, følger
celer adj hurtig
certatio [certation-] f3 kamp
cicatrix [cicatric-] f3 ar
cito adv hurtigt
cuius comm3 borger
coepio [coepi, coeptus] vb3 begynder
cogitata n2 pl reflektioner, ideer, tanker
cogito vb1 tænker
cogo [coegi, coactus] vb3 driver sammen
commodo vb1 tilpasser
concordia f1 enighed
condimentum n2 krydderi
conscientia f1 medviden, bevidsthed, samvittighed
consensus adj vedtaget
consilium n2 råd
consolatio [consolation-] f3 trøst

consto [-stiti, -stitus] vb står sammen, enes, står fast

consuesco [-sueui, -suetus] vb3 vænner sig til

consuetudo [consuetudin-] f3 vane, skik

contra adv mod

contumelia f1 misbrug, fornærmelse

corpus [corpor-] n3 krop

creber adj hyppig, tæt, gentagende

cresco [creui, cretus] vb3 vokser

crudelis adj ubarmhjertig, hård

crudelitas [crudelitat-] f3 ubarmhjetighed, barbari

cuiquam se quisquam

Cuiuis se quiuis

culpo vb1 anklager

cum præp m. abl med / konj når

cupiditas [cupiditat-] f3 begær

dea f1 gudinde

decoro vb1 smykker

delibero vb1 overvejer

derisor m3 spotter

despero vb1 giver op, er modløs

desum [-fui, -] vb er væk, mangler

deus m2 gud

dies f5 dag

dis [dit-] adj rig

disco [didici, -] vb3 lærer

disertus adj veltalende

dissoluo [-solui, -solutus] vb3 opløser, ødelægger

diu adv om dagen, længe

do [dedi, datus] vb1 giver

doceo [docui, doctus] vb2 underviser

docte adv smart

dolor m3 smerte
dominatus m4 styre
dono vb1 giver
dux [duc] comm3 leder
ebrius adj fukd
effugio [-fugi, -] vb3 flygter
eligo [elegi, electus] vb3 udvælger
emior [emortus] vb 3 dep dør
esse se sum
et konj og
etiam konj yderligere, endog
ex præp m abl fra
excido [-cidi, -] vb3 falder fra, glider
extinguo [-stinxi, stinctus] vb3 slukker
facile adv let
facio [feci, factus] vb3 gør
falsus adj falsk
felix adj heldig
femina f1 kvinde
fero [tuli, latus] vb3 bærer
fides f5 tro(skab)
fio [fieri] sker
firma adj fast
fletus adj grædende
fors [fort-] f3 chance, tilfælde
fortuna f1 tilfælde, skæbne, lykke
freni m2 tømmer
gravis adj tung, alvorlig
habeo [habui, habitus] vb2 har
heres [hered-] comm3 arving
hic, haec, hoc dem pron denne

homo [homin-] comm3 menneske
honestus adj ærefuld
honos [honor-] m3 ære
hostis [host-] comm3 fremmed, fjende
humanitas [humanitat-] f3 (med)menneskelighed
humilis adj lav
hunc se hic
idem, eadem, idem pron den samme
ignotus adj ukendt, overset
imitator vb1 dep efterligner
immaturus adj utidelig, for tidlig
imperium n2 magtområde, rige
impero vb1 befaler
impetro vb1 opnår
impono [-posui, -poistus] vb3 placerer på
improbe adv umådeligt, upassende
in præp m akk/abl ind i / inde i
infans adj umælende som subst. barn
ingenuus adj indfødt, født fri
inhonestus adj uærlig
inime
inimicus adj uvenlig, fjendtlig
iniuria f1 uretfærdighed
innocens adj uskyldig
instrumentum n2 redskab
intellego [-lexi, -lectus] vb3 forstår
intersum [-fui, -] vb er i mellem
inuenio [-veni, -ventus] vb4 kommer på, opdager, opfinder
inuitus adj uvillig
inuoco vb1 kalder på, påkalder
ipse, ipsa, ipsum pron dem den selv

iracundia f1 vrede
iratus adj vred
ita adv således
iterum adv igen
iudex [iudic-] comm3 dommer
iuuenes adj ung
iuuo vb1 hjælpwe
lacrima f1 tåre
laedo [laesi, laesus] vb3 skader
lasciuia f1 frimodighed
laudo vb1 priser
laus [laud-] f3 pris
lex [leg-] f3 lov
licentia frihed
lingua f1 tunge, sprog
litigo vb1 (litem ago) strides, diskuterer
locus m2 sted
loquor [locutus] vb3 dep taler
magnus adj stor
maior se magnus
male adv dårligt
maledictum n2 hån
malitia f1 ondhed
maliuolus adj misundelig, ondsindet
malus adj ond
matrona f1 gift kvinde, husmor
maxime se magnus
medicina f1 medicin
mendacium n2 løgn
mentio vb4 lyver
meretrix [meretric-] f3 luksus luder

metuo [metui, metutus] vb3 frygter
miles [milit-] m3 soldat
minor adj mindre
miser adj stakkel
misericors adj omsorgsfuld
morior [mortus] vb3 dep dør
mors [mort-] f3 døden
mos [mor-] m3 skik
mulier f3 kvinde
multus adj megen
munus [muner-] n3 byrde, opdrag
muto vb1 ændrer
natura f1 natur
natus adj født
naufragium n2 skibbrud
ne konj for/sådan at ikke, adv ikke
nec adv ikke
necessitas [necessitat-] f3 nødvendighed
neco vb1 dræber
nemo [nemin-] comm3 ingen
Neptunus m2
nimis adv for meget
nisi konj hvis ikke
noceo [nocui, nocitus] vb2 skader
non adv ikke
nosco [novi, notus] vb3 lærer at kende, ved
noto vb1 udmærker, markerer, brandmærker
nullus adj ingen
numquam adv aldrig
nuptiae f1 pl bryllup
occido [-cidi, -citus] vb2 slår ned, dræber

oculus m2 øje

odi vb hader

omnis adj alle

opinio [opinion-] f3 mening, holdning

oportet [oportuit] vb2 upers det er nødvendigt, det bør sig

opprimo [oppressi, oppressus] vb3 undetrykker, holder nede

optimus se bonus

opus [oper] n3 værk, arbejde

oratio [oration-] f3 tale

orior [ortus] vb4 dep rejser sig, vokser

otium n2 fritid

pareo [parui, paritus] vb2 dukker frem, blive synlig

pario [peperi, partus] vb3 føder

pars [part-] f3 del

patientia f1 tålmodighed

patria f1 fæderland (sc. terra)

paucus adj få

pauper adj fattig

pax [pac-] f3 fred

pecco vb1 synder

pectus [pector-] n3 bryst

pecunia f1 rigdom, penge

pereo [-ii, -itus] vb4 går under, dør

periculum (periculum) n2 forsøg, risiko, fare

perpes adj kontinuerlig

persona f1 maske

peruenio [-veni, -ventus] vb3 når til, ankommer

peto [petiui, petitus] vb3 falder over, angriber

plus se multus

pono [posui, positus] vb3 placerer

possum vb kan

potis mulig
pro præp m abl foran, i stedet for
prospicio [-spexi, -spectus] vb3 ser fremad
prosum [prodesse] vb gavner
pudicus adj
puto vb1 renses, ordner, regner
quae se qui
quaestus m4 profit
quam adv hvor meget, så meget som
qui, quae, quod rel pron som
quid se quis
quisquam pers pron enhver
quisquis rel pron hvem end
quiuvis pers pron hvem end
quo adv hvor
quod se quis
quotiens adv hvor ofte
rapio [rapui, raptus] vb3 griber
ratio [ration-] f3 fornuft
redeo [-ii, -itus] vb går tilbage, kommer tilbage
refero [rettuli, relatus] vb3 bærer tilbage
regimen [regimin-] n3 styrelse
regnum n2 kongerige
rego [rexi, rectus] vb3 styrer
remedium n2 lægemiddel
reprendo [-di, -sus] vb3 holder tilbage
requiesco [-eui, -etus] vb3 hviler
res f5 sag, ting
risus m4 latter
rivalitas [rivalitat-] f3 rivalisering
saepe adv ofte

sano vb1 helbreder

sapiens [sapiens-] m3 en der forstår, vis

sapientia f1 visdom

sapio [sapiui, -] vb3 har smag for, smager, har god smag, forstår

sapio [sapiui, -] vb3 smager, forstår

satis adv nok

scio [sciui, scitus] vb4 ved

se refl pron sig

sed konj men

semel adv éngang

semper adv altid

seni adj seks

sero [serui, sertus] vb3 forbinder

seruitus [seruitut-] f3 trældom

serus adj sen

si konj hvis

sibi se se

sino [siui, situs] vb3 tillader

solus adj alene

statuo [-ui, -utus] vb3 placerer oprejst, statuerer

stultus adj dum

sub præp m akk/abl under

summum se superus

sumo [sumpsi, sumptus] vb3 tager, antager

superior se super

superus adj høj

supplex [supplic-] adj bønfoldende

suus poss pron sin

taciturnitas [taciturnitat-] f3 tavshed

tamen adv dog

tardo vb1 forsinker

tempto vb1 forsøger
tempus [tempor-] n3 tid
teneo [tenui, tentus] vb2 holder
tibi se tu
timeo [timui, timitus] vb2 frygter
timidus adj frygtsom
timor m3 frygt
totiens adv så ofte
tunc adv så
turpis adj grim
tutior se tutus
tutus adj sikker
ubi adv hvor
uenenum n2 gift
uenio [veni, venitus] vb4 kommer
uerber n3 slag
uerbum n2 ord
uereor [ueritus] vb2 dep respekterer
ueritas [ueritat-] f3 sandhed
uerum konj men
uictoria f1 sejr
uideo [uidi, uisus] vb2 ser
uinco [uici, uictus] vb3 sejrer
uir m2 mand
uirtus [uirtut-] f3 "mandhed", styrke, mod
uis f3 kraft
uita f1 liv
uix adv næppe
ulciscor [ulutus] vb3 dep hævner
umquam adv nongensinde
unde adv hvorfra

unus num en

uolo vb vil

uox [uoc-] f3 stemme

ut kon sådan at, for at

uulnus [uulner-] n3 år

uultus m4 udseende